

ANALIZA E PERFORMANCËS BUXHETORE

Shpenzimet Publike 2009–2025 | Shkaqet, Tendencat & Sfidat e Integritimit

801.7 Mld L

Buxheti 2025

+113%

Rritje 2012–2025

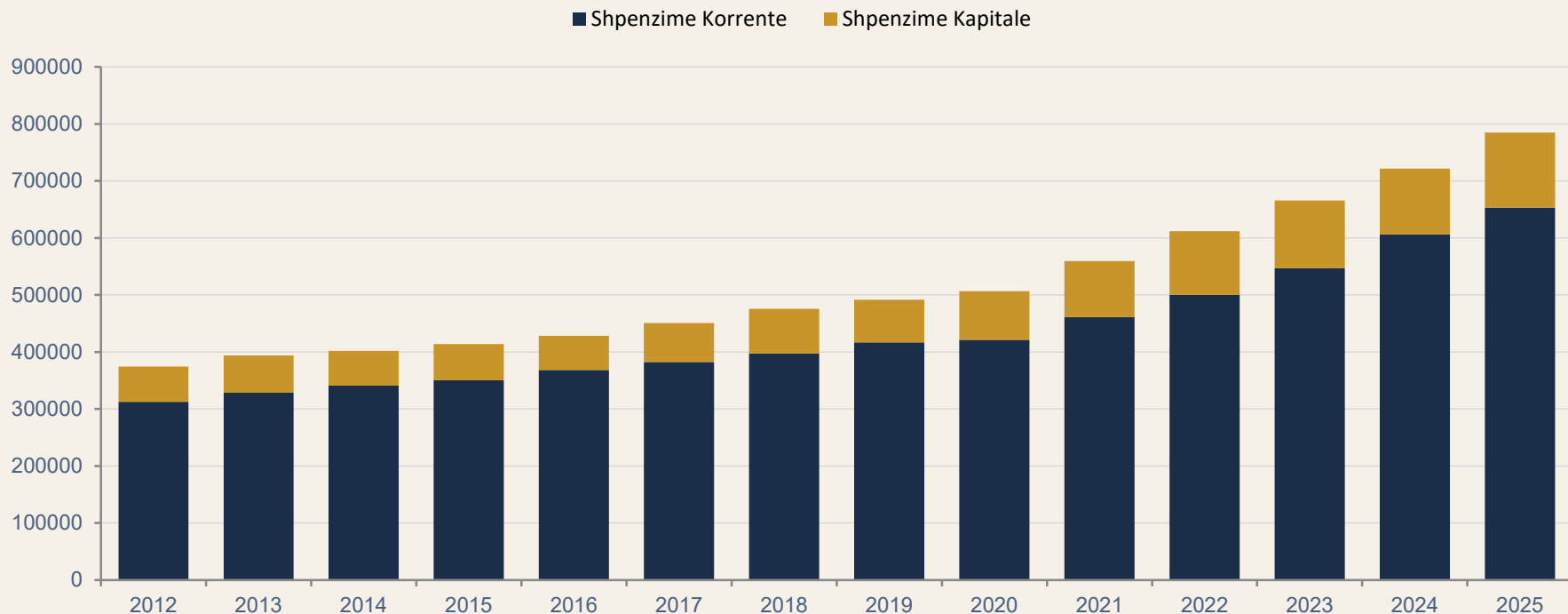
780+ Mld L

Deficiti Kumulativ

81.5%

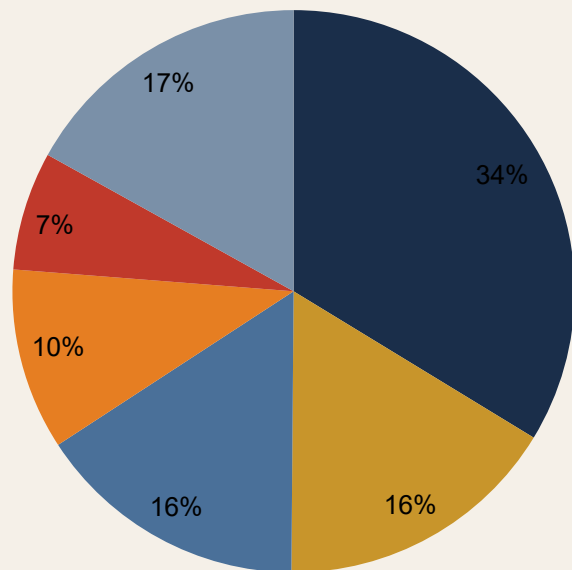
Pjesa Korrente 2025

TOTALI I SHPENZIMEVE: TENDENCA 2012–2025

▲ Buxheti u rrit nga 376 mld (2012) në 801 mld lekë (2025) — rritje +113%. **Shpenzimet Korrente** zënë mesatarisht 82-84% të totalit.

STRUKTURA E SHPENZIMEVE – KATËR SHTYLLAT KRYESORE (2025)

■ Fondet Speciale (Soc+Shen) ■ Kapitale
■ Personeli ■ Operative & Mirëm.
■ Interesa ■ Të tjera

Fondet Speciale

270.3 Mld

Sigurime Shoqerore + Shëndetësore

33.7%

Shpenzime Kapitale

131.6 Mld

Investime + Financim Huaj

16.4%

Personeli

125.7 Mld

Paga + Kontribute Shoqerore

15.7%

Op. & Mirëmbajtje

83.7 Mld

Shpenzime Operative Corrente

10.4%

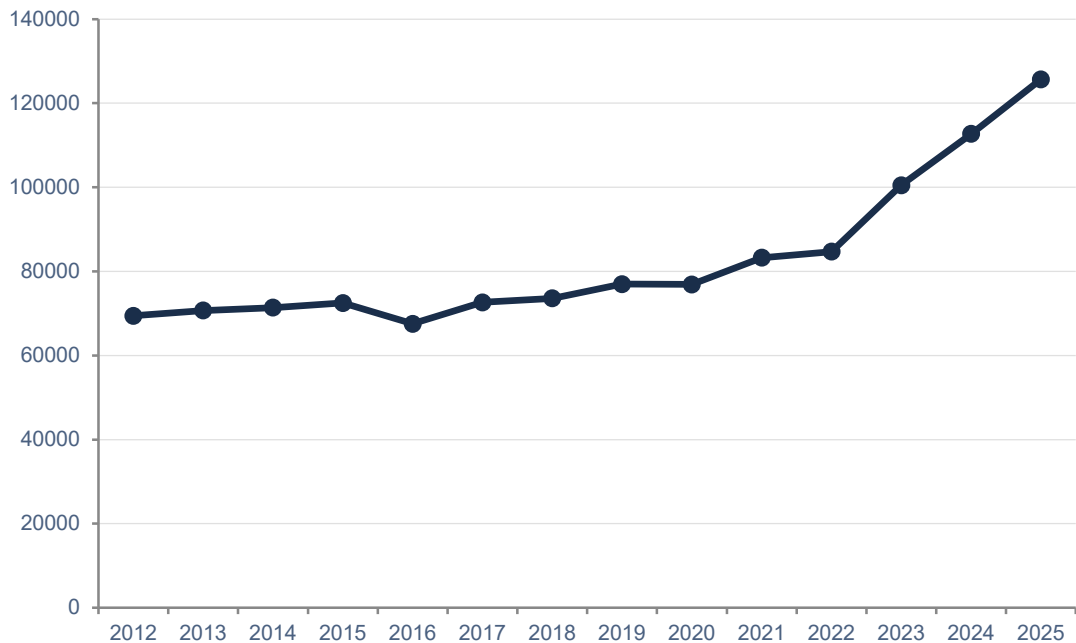
Interesa Borxhi

54.7 Mld

Brendshme + Huaja

6.8%

SHPENZIMET E PERSONELIT: ANALIZA & ARSYET E RRIJTJES

2012–2021: rritje graduale | 2022–2025: akceleracion i fortë nga reformat

▲ Rritje +81% (2012→2025)

Nga 69.4 mld → 125.7 mld lekë. Rritja më e fortë vërehet pas 2022 si pasojë e reformave të pagave.

⚙ Reforma e Pagave 2022–2025

Politikat e reja të pagave kanë shtuar presion buxhetor të konsiderueshëm. Pagat kaluan nga 72 mld → 107 mld lekë (+49%).

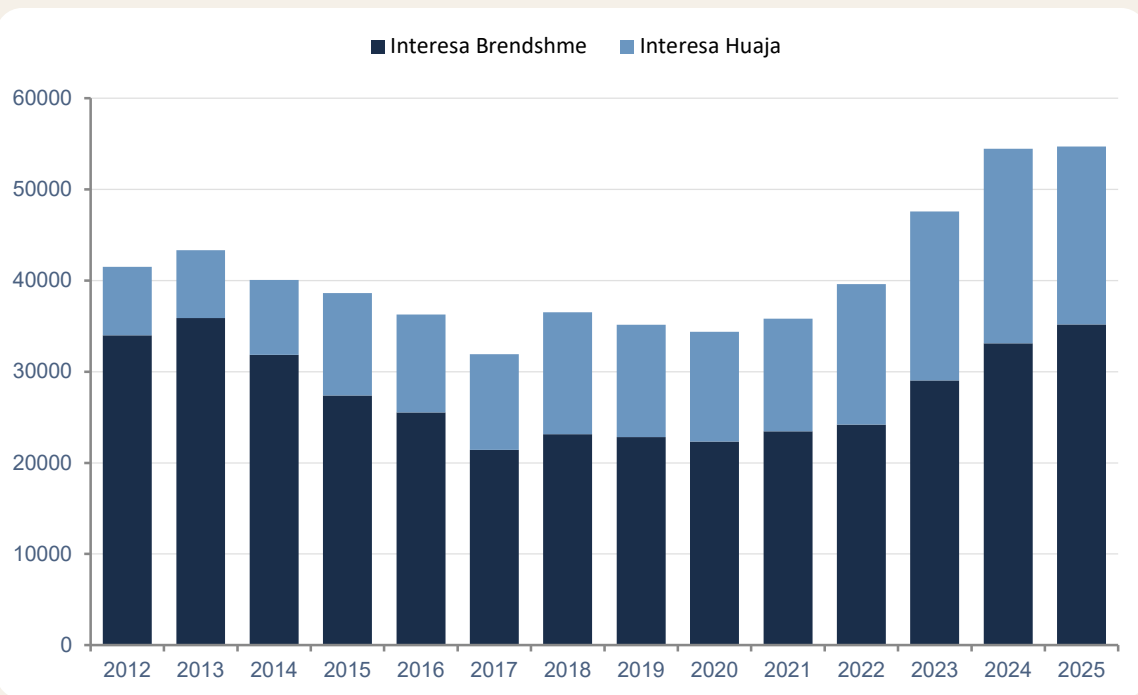
⚠ Rreziku Strukturor

Shpenzimet e personelit janë relativisht të ngurta (rigid). Çdo rritje e pagës minimale ose sektoriale krijon detyrime afatgjata.

◆ Krahasim Rajonal

Shpenzimi i personelit si % e GDP është i lartë krahasuar me vendet e rajonit që synojnë integrimin në BE.

SHPENZIMET E INTERESAVE: BARRA E BORXHIT PUBLIK

41.5 → 54.7

Mld L

Interesa 2012–2025 +32%

Trendet kanë rifilluar rritjen pas 2021

7.5 → 19.5

Mld L

Interesa Huaja +160%

Ekspozim ndaj kurseve të këmbimit

~6.8%

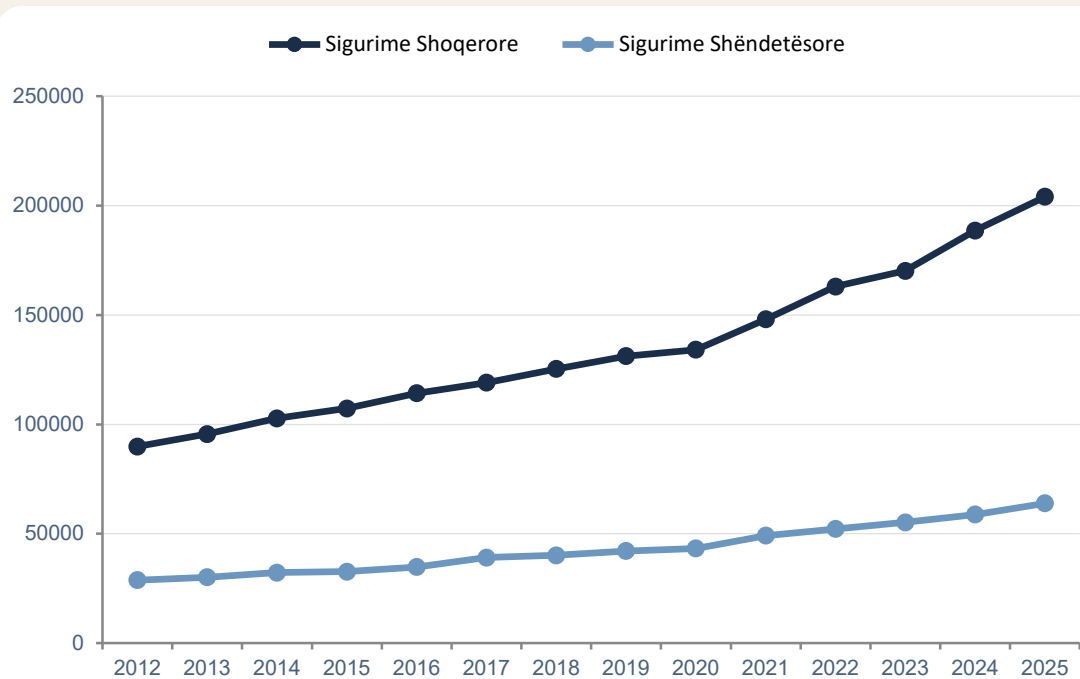
e Buxh.

Pesha e Interesave (2025)

Limit kritik: > 7% tregon stres fiskal

Pikë kritike: viti 2014 (40 mld) → rënie 2017 (31.9 mld) → rritje e re 2021–2025 (54.7 mld). Presion i lartë nga borxhi i jashtëm.

FONDET SPECIALE: SIGURIME SHOQERORE & SHËNDETËSORE

Fondet Speciale = 33.7% e totalit të buxhetit 2025 — zëri dominues i shpenzimeve sociale.

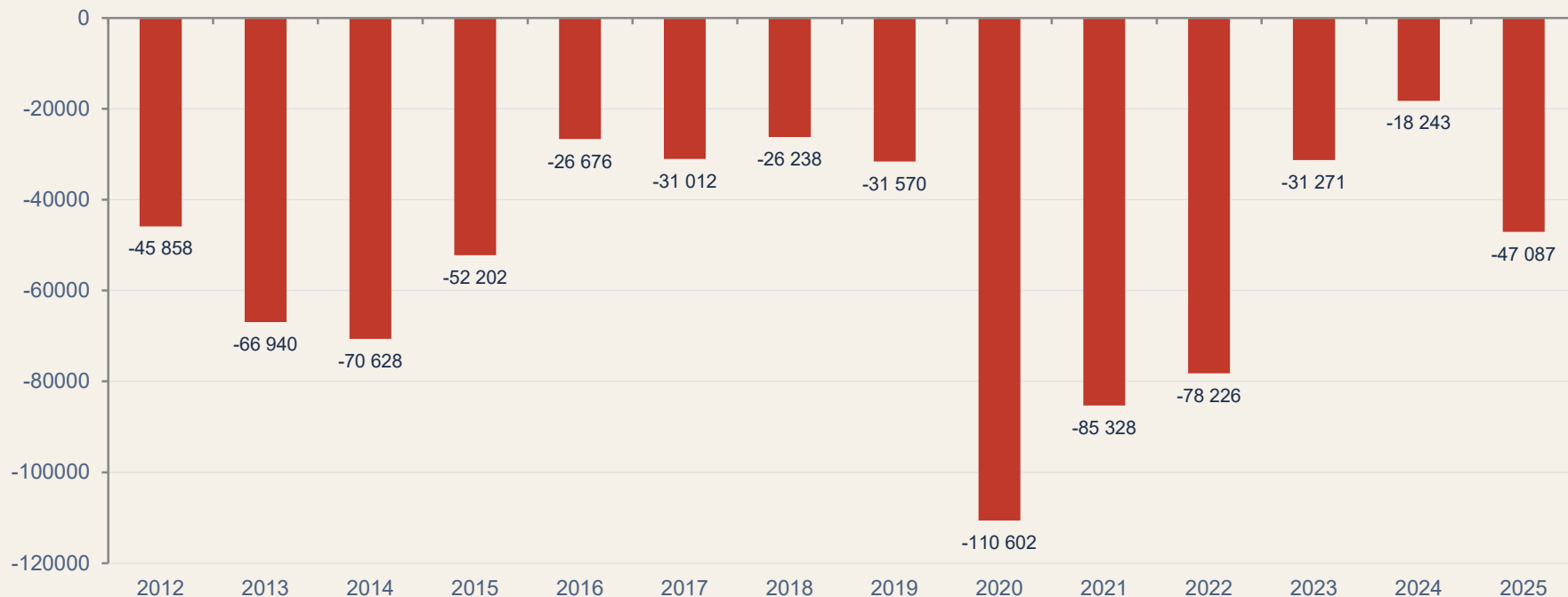
Sigurimet Shoqerore janë zëri **INDIVIDUAL MË I MADH** i buxhetit: 204 Mld lekë në 2025, +127% nga 2012.

Rritja demografike negative (plakja e popullsisë) dhe emigracioni zvogëlojnë bazën e kontributuesve aktiv ndërsa rritet numri i pensionistëve.

Sigurimet Shëndetësore kanë shënuar rritje të qëndrueshme: 29 mld (2012) → 64 mld (2025) = +122%, pasqyrë e zgjerimit të skemës shëndetësore.

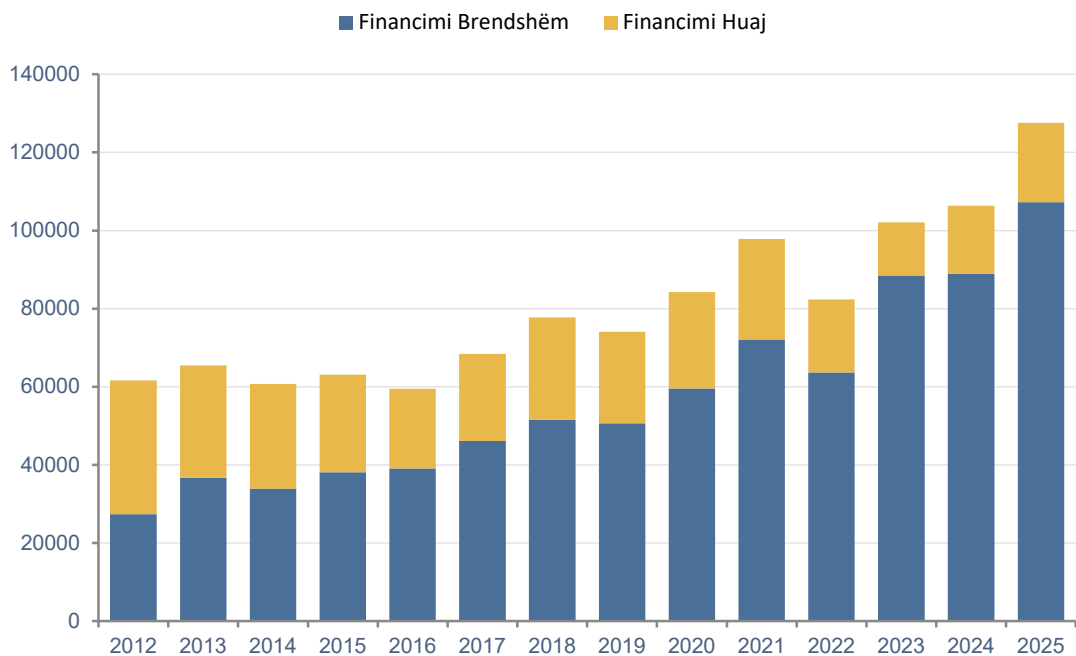
Sfidat strukturore: Déficit i sistemit pensional kërkon transferta gjithnjë e më të mëdha nga buxheti qendror — faktor i rrezikut fiskal afatgjatë.

DEFICITI BUXHETOR: SINJALET E RISKUT FISKAL

Pikë kritike: 2020 (-110.6 Mld) si pasojë e COVID-19 + paketës sociale. Viti 2024 tregoi konsolidim (-18.2 mld) por 2025 rikthehet me -47 mld.

SHPENZIMET KAPITALE: INVESTIMET & FINANCIMI HUAJ

Rritja e Investimeve Brendshme

Financimi brendshëm u rrit nga 27 mld (2012) → 107 mld (2025), duke zëvendësuar gradualisht fondet e huaja.

Rënia e Financimit Huaj

Fondet e huaja u reduktuan nga 34 mld → 20 mld. Shenja pozitive e kapacitetit fiskal vendor, por varësi nga kushtet e tregut.

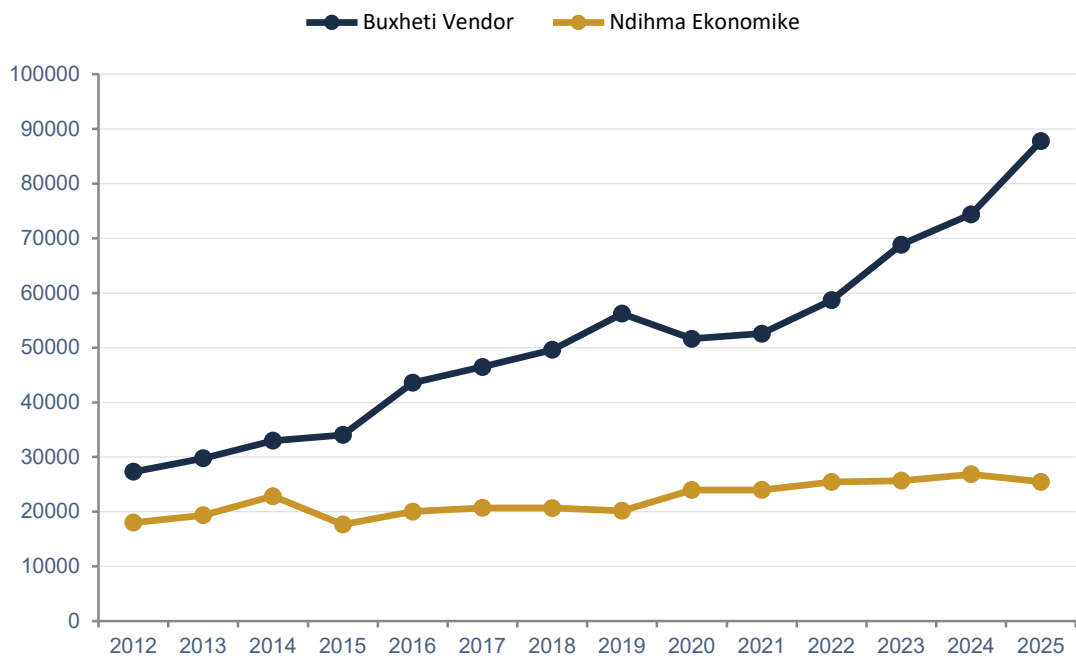
Fondi i Rindërtimit

Pas tërmetit 2019, u krijua Fondi i Rindërtimit me kulmin 29.5 mld (2021) dhe u reduktua në 3.2 mld (2025) — shpenzim emergjent i njëhershëm.

Sfidat e Efikasitetit

Nënpërdorimi i fondeve kapitale dhe vonesat në zbatim janë dobësi kronike. Nevojiten mekanizma monitorimi të fortë.

BUXHETI VENDOR & NDIHMA SOCIALE: TENDENCA

Buxheti Vendor 2025

87.8 Mld

+221% nga 2012

Ndhimja Ekonomike 2025

25.5 Mld

+41% nga 2012

Pagesa Papunësie 2025

692 Mln

Niveli historik i ulët

Bonusi Lindjeve 2025

1.5 Mld

Kufizuar nga buxheti

SHKAQET E RITJES SË SHPENZIMEVE: ANALIZA KAUZALE

FAKTORË STRUKTURORË

Plakja demografike rrit koston e pensioneve dhe sigurimeve shëndetësore çdo vit

Rritja e pagës minimale dhe reformave sektoriale krijojnë cascade efekte në të gjithë sektorin publik

Decentralizimi administrativ ka zgjeruar aparatën vendor pa rritje proporcionale të efikasitetit

Struktura e borxhit publik — ~70% e GDP — gjeneron barra interesash të patransferueshme

FAKTORË CIKLIKË & EMERGJENTË

COVID-19 (2020): shpenzime emergjente +20% — paketa anti-krizë, shëndetësi, ndihmë sociale

Tërmeti 2019: Fondi i Rindërtimit shtoi 29 mld lekë shpenzime jashtëzakonshme 2021

Krizat e energjisë 2021-2022 kanë ushtruar presion mbi subvencionet dhe koston operative

Inflacioni global ka rritur koston e shërbimeve publike dhe prokurimit

FAKTORË POLITIKË & SJELLJORË

Ciklet zgjedhore historikisht shoqërohen me rritje të shpenzimeve sociale dhe investimeve

Presioni popullor për shërbime publike cilësore pa rritje proporcionale të të ardhurave

Varësia nga donatorë dhe huamarrja ndërkombëtare redukton presionin disiplinor fiskal

Mungesa e mekanizmave efektivë MFK (Menaxhim Financiar & Kontroll) në njësi shpenzuese

DOBËSITË STRUKTURERE TË QASJES BUXHETORE

01 PLANIFIKIM AFATSHKURTËR

RREZIK: LARTË

Buxheti mbetet i orientuar nga viti fiskal, me kapacitet të kufizuar planifikimi 3–5 vjeçar. Shpenzimet kapitale nuk kanë kuadër meso-afatësh koherent.

02 NGURTËSIA STRUKTURE

RREZIK: KRITIK

Mbi 60% e shpenzimeve janë ligjërisht të detyrueshme (paga, pensione, interesa borxhi). Kjo lë hapësirë shumë të kufizuar për politika diskrecionale.

03 VARËSIA NGA BORXHI

RREZIK: KRITIK

Financimi i deficiteve kronike nëpërmjet borxhit të brendshëm dhe huaj krijon spirale interesash. Rreth 41 mld interesa/vit konsumohen pa efekt shërbimesh.

04 TRANSPARENCA E KUFIZUAR

RREZIK: MESËM

Zërat 'Të tjera' dhe transfertat ad-hoc (0→27.9 mld lekë në 2022) sugjerojnë nivele jo të mjaftueshme të detajimit dhe transparencës buxhetore.

05 NËNPËRDORIMI KAPITAL

RREZIK: LARTË

Vonesat kronike në zbatim të investimeve (nënpërdorimi i fondeve kapitale) tregojnë kapacitet të dobët administrativ dhe procedura prokurimi të ngadalta.

06 SENSITIVITETI ZGJEDHOR

RREZIK: LARTË

Korrelacioni statistiki është i dukshëm mes cikleve politike dhe rritjeve të shpenzimeve tregon mangësi në pavarësinë institucionale të buxhetimit.

SFIDAT E INTEGRIMIT NE BE: QASJA BUXHETORE DHE KRITERET

Kriteret e Maastrichtit dhe Gjendja Aktuale

Deficiti Buxhetor

Limit: < 3% e GDP

~2.5% GDP (2025)

Borxhi Publik

Limit: < 60% e GDP

~53-55% GDP

Inflacioni

Limit: Rreth 2%

Presion i lartë 2022-2023

Konvergjenca Ligjore

Limit: Acquis communautaire

Në progres — harta 2030

SFIDAT SPECIFIKE TË INTEGRIMIT

Harmonizimi Fiskal

TVSH, akcizat, tatimi mbi korporatat duhet të alinjojen me direktivat BE — kostoja e harmonizimit është e lartë afatshkurtër.

Kapaciteti Absorbues

Fondet strukturore të BE-së kërkojnë ko-financim vendor dhe kapacitet administrativ — sfida e madhe për Shqipërinë.

Rregullave Fiskale BE

SGP (Stability and Growth Pact) kërkon disiplinë fiskale strikte. Tendenca aktuale e deficiteve dhe borxhit janë nën vëzhgim.

NDRYSHIMET GLOBALE: REZISTENCA E BUXHETIT NDAJ GODITJEVE

Godina & Periudha

2020

Pandemia COVID-19

Impakti: -110.6 Mld deficit

Reagimi Buxhetor

Pako anti-krizë, subvencione pagash, mbështetje sektori shëndetësor. Fondi Rezervë: 12 mld lekë.

Mësimet Strukturore

Mësimi: Mungesa e hapësirës fiskale para krizës e amplifikoi goditjen. Nevoja për fonde rezervë strukturore.

2019-21

Tërmeti + Pandemia

Impakti: Fundi Rindërtimit 29.5 Mld

Kriza e dyfishtë testi rezistencën e sistemit buxhetor. Financim i jashtëzakonshëm ndërkombëtar.

Mësimi: Rreziqe sismike duhet të jenë të integruara në planifikimin afatmesëm buxhetor (risk budgeting).

2021-23

Inflacioni Global & Kriza Energjisë

Impakti: Kostot operative +35%

Subvencione energjie, rritje pagash kompensative. Kostot e prokurimit u rritën ndjeshëm.

Mësimi: Buxheti nuk ka mekanizma automatikë indeksimi të shpenzimeve ndaj inflacionit.

2024-25

Tensionet Gjeopolitike Rajonale

Impakti: Presion mbi buxhetin e mbrojtjes

Angazhimet NATO kërkojnë shpenzime mbrojtje 2% GDP — sfidë e madhe fiskale.

Mësimi: Integrimi Euroatlantik ka kosto konkrete buxhetore që duhet planifikuar tani.

REKOMANDIMET: DREJT NJE BUXHETI REZISTENT DHE MODERN

PRIORITET 1

Konsolidimi Fiskal Meso-Afatësh

- Adoptimi i MTFF (Medium Term Fiscal Framework) 4-vjeçar me qëllime sasiore
- Reduktimi gradual i deficitit strukturor nën 2% GDP deri 2030
- Ligj i borxhit publik me tavan ligjor 60% GDP

PRIORITET 2

Reformimi i Shpenzimeve Sociale

- Reformë pensionale me pilon të dytë (kapital privat)
- Vlerësim i aktualitetit të programeve të ndihmës sociale
- Lidhja e të ardhurave nga sigurimet me performancën ekonomike

PRIORITET 3

Rritja e Efikasitetit Kapital

- Sistemim i procedurave të prokurimit dhe monitorimit
- Unit i specializuar PPP (Partneritet Publik-Privat) aktiv
- Dashboard publik i zbatimit të investimeve

PRIORITET 4

Transparenca & Integriteti Fiskal

- Raportim IPSAS (standartet ndërkombëtare kontabël sektori publik)
- Pavarësi institucionale e Këshillit Fiskal
- Publikim open-data i të gjitha transaksioneve buxhetore

PRIORITET 5

Gatishmëria për Integrim BE

- Harmonizim fiskal gradual me direktivat e BE-së
- Forcimi i kapacitetit absorbues për fondet strukturore
- Adaptimi i rregullave fiskale sipas SGP 2.0

PRIORITET 6

Fondi Rezervë & Menaxhimi i Riskut

- Fond rezervë strukturore minimal 1% GDP (aktivisht i papekshëm)
- Buxhetim me skenarë (scenario-based budgeting)
- Risk register fiskal me rishikim vjetor

Buxheti Shqiptar: Ndërmjet Konsolidimit dhë Sfidave të Reja

☑ Buxheti është dyfishuar 2012–2025, por rritja e të ardhurave ka qenë e pamjaftueshme — deficit kronik.

🏛️ Shpenzimet korrente dominojnë: >81% e totalit. Kjo lë pak hapësirë për investime të reja cilësore.

🏠 Sigurimet sociale janë sfida strukturore nr.1 — plakja demografike dhe emigracioni janë faktorë me tendencë rritëse.

🌐 Integrimi BE kërkon reformë fiskale thelbësore: konvergjençë me kriteret SGP, borxh <60% GDP, harmonizim tatimor.

⚡ Rezistenca ndaj goditjeve është e ulët — COVID dhe tërmeti zbuluan mungesën e hapësirës fiskale dhe fondeve rezervë.

🔄 Rruga përpara: Konsolidim fiskal + reformë strukturore sociale + rritje efikasiteti kapital + transparencë.